

Celal Şengör ve
Bülent Öztürk
İstanbul Teknik
Üniversitesi'nde.

Türkiye'yi ilgilendiren haritaların çoğu Avrupa ülkeleri ve özellikle Rusya müzelerinde bulunuyordu. Oradaki haritaları edinmeden bu kitabın olamayacağını anladım. Bu işin doğru yapılması gerekiyordu. 2012'de Celal Şengör'ün evinde Doğan Uçar (İTÜ) ve Mustafa Kaçar (İÜ) ile birlikte bu konuda bir eksiklik olduğundan yola çıkarak bir toplantı yaptık. Bahsettiğim dostlarım ve hocalarla birlikte Viyana'ya, Berlin'e, Frankfurt'a, Moskova'ya ve St.Petersburg'a giderrek profesyonel bir anlayışta müzelerdeki haritaların dijital kopyalarını talep etmeye başladım. Bu çok yorucu ve oldukça masraflı bir süreçti. 20'den fazla ülkede 40'dan fazla şehre yolculuklar yaptım. Batılı gelişmiş ülkelerin yanı sıra Suriye'nin, Mısır'ın, İsrail ve Kıbrıs'ın, Hırvatistan'ın hatta Makedonya ve Sırbistan'ın bile geçmişindeki tarihi haritalarına ilişkin çalışmaları vardı. Ama Osmanlı İmparatorluğu geçmişine sahip Türkiye Cumhuriyeti'nin Tarihteki Haritalarını topladığı bir kaynak kitabı yoktu. Zaten Celal Şengör de kitaba yazdığı sunum yazısında bu konuya da dikkat çekti.

-Yanlış anlamadık değil mi? Suriye gibi pek çok küçük ülkenin tarihteki haritalarına ilişkin çalışmaları var, fakat Türkiye'nin yok?

-Yok. Osmanlı'da da yok. Türkiye Cumhuriyeti'nde de... **Tarihte Türkiye Haritalarını** hazırlarken keşfettim. Milattan önceki yıllarda "güneşin doğduğu toprak"lara Natolia adı veriliyormuş. Biz Anatolia demişiz. Söhraları Anadolu olmuş. Batıdaki Natali ya da Nadya gibi çocuk isimleri de Natolia kökünden geliyor. Güneşin doğduğu toprakları anlatıyor Anatolia. "Bilinen Dünya'nın Kalbi"ni oluşturuyor ve bintlerce yıldır, Akdeniz'in güneşine ev sahipliği yapıyor. Tarihin Babası Herodot, bu topraklarda, Anatolia'nın Akdeniz'e en yakın ucunda, Halikarnassos'da yaşamış. İlyada ve Odyssea destanlarıyla tanıdığımız Homeros, hemen yakınında-ki Smyrna'da, bugünkü İzmir'de doğmuş. Antik Çağ'ın en ünlü coğrafyacısı Strabon, Anatolia'nın kuzeyindeki kentlerden Anasra'daki astronomi ve coğrafya gözlemleriyle ünlenmiş.

Tarihteki haritaların yaratıcısı **Klaudios Ptolemaios** kabul ediyor. Ptolemaios, İslam dünyasındaki adıyla Batlamyus, dünyayı küresel yuvarlak olarak öngören ve haritalaştıran ilk kişi. Ptolemaios'un haritaları günümüze ulaşmasa da, onun Coğrafya El Kitabı'nda yayınladığı 4.500'ün üzerindeki kent koordinatlarıyla yapılmış haritalar, günümüze ulaşan tarihi haritaların temelini oluşturuyorlar. En zoru, hayal edilen dünyayı ilk

olarak kağıdım üzerine aktarabilmek olmalydı diye düşünerek başladım harita kitabına.

Seçtiğim haritalara İstanbul Teknik Üniversitesi'nde kartografya ve haritacılık dersleri veren Doğan Uçar hocamız, bilgi içeren çok güzel yazılar hazırladı. Yeni haritalar elimize geçtikçe bu süreç uzadı. Bu arada Doğan Uçar emekli oldu ve Bodrum'a yerleşti... Ama kurduğumuz bağlantılar nedeniyle yeni haritalar elde etmeye devam ediyorduk. Yeni haritaların yazımlarını kendim yapıyor, eski yazımlara yeni bilgiler ekliyordum. Şayet hatalar varsa benim yazdıklarımda, ya da eklediklerimde olmalı diye düşünürüm.

Sonrasında haritaları tematik bölümlere ayırdım. Her bölüm için açıklayıcı yazılar hazırladım. Bölümleri kendi kronolojisinde düzenleyip birbiriyle ilgili olan haritaları yan yana getirmeye çalıştım. Bu haliyle aynı zamanda "haritacılık tarihi kitabı" oldu. Türkiye'nin yer aldığı dünya haritalarına bakarken dünyadaki haritaların evrimini görüyoruz. Benim için hem hazırlayıp hem öğrenmem açısından çok değerli bir kaynak oluştu. İçerisinde İslam coğrafyacılarının haritaları, kilise etkisinde yapılmış dinsel motifli haritalar, keşifler çağının haritaları (Kolomb